

پایه: دوازدهم دوره دوم متوسطه		رشته: ادبیات و علوم انسانی		تعداد صفحه: ۲		مدت امتحان: ۸۰ دقیقه			
سوال: نام و نام خانوادگی:				تاریخ امتحان: ۱۳ / ۰۲ / ۱۴۰۲					
نام و نام خانوادگی:				ساعت شروع: ۸ صبح					
ردیف		پرسش ها (پاسخنانه دارد.)						نمره	
۱		<p>عبارت‌های صحیح و غلط را مشخص نمایید.</p> <p>الف: گاهی اعضای جهان اجتماعی برای حل تعارض‌های میان «دانش عمومی» و «دانش علمی» بخشی از ذخیره دانش را به نفع بخش دیگر رها می‌کنند.</p> <p>ب: زندگی اجتماعی انسان به دلیل این که ابعاد مختلف دارد، دانش‌های اجتماعی متفاوتی را پدید آورده است.</p> <p>پ: نظام اجتماعی چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی مختلف است.</p> <p>ت: تاکید بیش از اندازه بر نظم و ساختارهای اجتماعی موجب اخلاق گریزی در جامعه می‌شود.</p>						۱	
۲		<p>جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل نمایید.</p> <p>الف: علوم اجتماعی، ظرفیت داوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و نقد و ..... آن‌ها دارد.</p> <p>ب: جامعه‌شناسان برای شناختن نظم، از امور آشنا و مأنوس ..... می‌کنند.</p> <p>پ: نظریه پردازان کنش اجتماعی، آگاهی و ..... را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند.</p> <p>ت: برای فهمیدن دلالت‌های کنش باید به زمینه ..... که کنشگر در آن عمل می‌کند، مراجعه کنیم.</p> <p>ث: برخی تفاوت‌ها مثل تفاوت در هوش، ثروت و تحصیلات، تفاوت‌های ..... نامیده می‌شوند.</p> <p>ج: مدل رایج سیاست‌گذاری هویتی در دوره مدرن ..... بود.</p>						۲	
۳		<p>پاسخ صحیح را مشخص نمایید.</p> <p>(۳-۱) هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب مربوط به کدام قسمت از جدول می‌باشد؟</p> <p>- زندگی جاری انسان‌ها بدون آن میسر نیست.</p> <p>- با تلاش برای حل مشکلات زندگی شکل می‌گیرد.</p> <p>- یادگیری آن تا پایان عمر ادامه دارد.</p> <p>الف: ب - الف - ب ب: الف - الف - ب ج: ب - ب - الف د: الف - ب - الف</p> <p>(۳-۲) هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب پیامد کدام گزینه است؟</p> <p>- تفاوت میان جوامع مختلف تفاوتی کمی است.</p> <p>- باید نظم اجتماعی را بپذیریم.</p> <p>الف: جامعه یک پدیده طبیعی پیچیده است - نظم محصول کنش انسان‌ها است.</p> <p>ب: انسان‌ها می‌توانند جوامع گوناگونی پدید آورند - نظم اجتماعی بیرون از انسان‌ها است.</p> <p>ج: جامعه صرفاً یک پدیده طبیعی پیچیده است - نظم اجتماعی مستقل از انسان‌ها است.</p> <p>د: جامعه دستاورد انسان‌هاست - وجود نظم وابسته به انسان‌ها است.</p> <p>(۳-۳) به ترتیب کدام یک در رابطه با تقسیم‌بندی جوامع از نظر فارابی در مورد «مدینه ضاله» درست است و در مورد «مدینه جاهله» درست نیست؟</p> <p>الف: نظرات علمی پذیرفته شده در مدینه فاضله تحریف می‌گردند. - در اثر انحراف عملی از مدینه فاضله به وجود می‌آید.</p> <p>ب: با آن که مردم علوم عقلانی و وحیانی را می‌شناسند از آن‌ها بهره نمی‌گیرند. - علم ابزاری در این جوامع می‌تواند وجود داشته باشد.</p> <p>ج: در اثر انحراف نظری از مدینه فاضله شکل می‌گیرد. - علمی که از ارزش‌ها و حقیقت زندگی سخن بگوید وجود ندارد.</p> <p>د: در اثر انحراف عملی از مدینه فاضله شکل می‌گیرد. - آرمان‌ها و ارزش‌ها و امور غیرعقلانی، عقلانی معرفی می‌شوند.</p> <p>(۳-۴) هر عبارت نشانه کدام «مفهوم» است؟</p> <p>- علوم انسانی و اجتماعی را پدید می‌آورد.</p> <p>- واقعیت‌هایی که مشتمل از آگاهی و اراده انسان وجود دارند، مانند موضوع فلسفه را شناسایی می‌کند.</p>						۳	

دانش عمومی	دانش علمی
ب	الف

	<p>- گروه و خانواده از دیدگاه علامه طباطبائی</p> <p>- ارزیابی آزادی را امکان پذیر می سازد.</p> <p>الف: عقل نظری - عقل نظری - علوم انسانی - عقل نظری</p> <p>ب: عقل عملی - عقل عملی - علوم اجتماعی - عقل نظری</p> <p>ج: عقل نظری - عقل عملی - اعتباریات - عقل نظری</p> <p>د: عقل عملی - عقل نظری - اعتباریات - عقل عملی</p>													
۳	<p>به پرسش های زیر پاسخ کوتاه دهید.</p> <p>(۴-۱) بر اساس ملاک دستیابی به سعادت، قدرت از چه جایگاهی برخوردار است؟</p> <p>(۴-۲) نابرابری های طبیعی چه زمانی مورد توجه جامعه شناسان قرار می گیرند؟</p> <p>(۴-۳) مهم ترین وظیفه جامعه در رویکرد عادلانه چیست؟</p> <p>(۴-۴) اگر سیاست هویت به شکل افراطی اعمال شود چه پیامدی دارد؟</p> <p>(۴-۵) چرا علوم ابزاری جز علوم نافع محسوب می شوند؟</p> <p>(۴-۶) از نظر میرزای نائینی، مشروطه به چه معناست؟</p>	۴												
۱	<p>با توجه به شکل پاسخ دهید.</p> <p>این رویکرد چه دیدگاهی نسبت به دانش عمومی دارد؟</p> 	۵												
۱	<p>با توجه به جدول پاسخ دهید.</p> <table border="1" data-bbox="702 1041 1412 1265"> <tr> <td>منابع قدرت</td> <td>ابزار اعمال قدرت</td> <td>ارزش های اجتماعی</td> </tr> <tr> <td>شخصیت</td> <td>تنبیهی</td> <td>قدرت</td> </tr> <tr> <td>مالکیت</td> <td>تشویقی</td> <td>ثروت</td> </tr> <tr> <td>سازمان</td> <td>اقناعی</td> <td>دانش</td> </tr> </table> <p>- چه رابطه ای میان منابع قدرت، ابزار اعمال قدرت و ارزش های اجتماعی وجود دارد؟</p>	منابع قدرت	ابزار اعمال قدرت	ارزش های اجتماعی	شخصیت	تنبیهی	قدرت	مالکیت	تشویقی	ثروت	سازمان	اقناعی	دانش	۶
منابع قدرت	ابزار اعمال قدرت	ارزش های اجتماعی												
شخصیت	تنبیهی	قدرت												
مالکیت	تشویقی	ثروت												
سازمان	اقناعی	دانش												
۱	<p>جدول را کامل کنید.</p> <table border="1" data-bbox="542 1366 1412 1534"> <tr> <td>جامعه شناسی</td> <td>پوزیتیویستی</td> <td>تفهیمی - تفسیری</td> <td>انتقادی</td> </tr> <tr> <td>عقل</td> <td>.....</td> <td>تفسیری</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>دانش</td> <td>تبیینی</td> <td>.....</td> <td>..... و انتقادی</td> </tr> </table>	جامعه شناسی	پوزیتیویستی	تفهیمی - تفسیری	انتقادی	عقل	.....	تفسیری	.....	دانش	تبیینی	.....	..... و انتقادی	۷
جامعه شناسی	پوزیتیویستی	تفهیمی - تفسیری	انتقادی											
عقل	.....	تفسیری	.....											
دانش	تبیینی	.....	..... و انتقادی											
	<p>به پرسش های زیر پاسخ کامل دهید.</p>													
۱	<p>جامعه شناسی تفسیری برای مطالعه علمی ارزش های سیاسی، با چه مشکلاتی روبه رو است؟</p>	۸												
۱	<p>دیدگاه رویکرد اول (مدل لیبرالی) را نسبت به قشر بندی با دیدگاه رویکرد دوم (مدل کمونیستی) مقایسه نمایید و تفاوت هایشان را بنویسید. (دو تفاوت)</p>	۹												
۱	<p>از نظر جامعه شناسان انتقادی چه هنگام انتقاد از ساختارهای اجتماعی ناممکن می شود؟</p>	۱۰												
۱	<p>هویت در دوره مدرن و پسامدرن چگونه تعریف می شود؟</p>	۱۱												
۱	<p>به نظر شما علت شکل گیری نظریه های فمینیستی معاصر، نظریه آفریقایی تبار و نظریه آمریکایی بومی چیست؟</p>	۱۲												
۱	<p>مهم ترین تفاوت رویکرد فارابی و ابن خلدون چیست؟ نظر خود را شرح دهید.</p>	۱۳												
۱	<p>رویکرد فقه اسلامی به مسائل اجتماعی را شرح دهید.</p>	۱۴												
۱	<p>تبیین در علوم اجتماعی جهان اسلام چه تفاوتی با علوم اجتماعی متجدد دارد؟</p>	۱۵												
۲۰	<p>تلاش جادویی است که موفقیت را می سازد.</p>	جمع												

پاسخ نمونه سوالات ۲

کوثر شاه حسینی ۲۲۶۰۳۱۷۴۵۶

۱. الف. صحیح   ب. صحیح   پ. غلط   ت. غلط

۲. الف. اصلاح   ب. آشنایی زدایی   پ. معناداری   ت. فرهنگی   ث. رتبه ای   ج. همانند سازی

۱-۳) الف   ۲-۳) ج   ۳-۳) الف   ۳-۴) د

۱-۴) بیشتر منفی (شر و بد)

۲-۴) در صورتی که تفاوت‌های اسمی و نابرابری‌های طبیعی به نابرابری‌های اجتماعی منجر شوند

۳-۴) امکان رقابت را برای همگان فراهم کند و نقطه شروع رقابت را یکسان نماید

۴-۴) سبب چندپارگی سیاسی و فرهنگی درون جوامع میشود

۵-۴) نیازهای روزمره جامع‌ه اسلامی را برطرف میکنند

۶-۴) مشروط کردن حاکمان و حکومتی است که در چارچوب مقررات عادلانه مجلس عمل کند.

۵. این دیدگاه در تقابل با رویکرد اول، این ادعا را که دانش علمی، راه کشف واقعیت و دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی است انکار میکند و همه دانش‌ها را دانش حاصل از زندگی میدانند. دانش‌ها کشف و بازخوانی واقعیت نیستند، بلکه خلق و بازسازی آن هستند که انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود تولید میکنند. برتری دانش تجربی بر دانش حاصل از زندگی را بی اعتبار میدانند و به عکس دانش عمومی را پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی میدانند. در برخی از نحله‌های این دیدگاه، مرز دانش علمی و دانش عمومی فرو می‌پاشد.

۶. منابع و عوامل قدرت، در واقع ظرف‌ها و قالب‌هایی هستند که ابزار سه گانه قدرت، درون آنها شکل میگیرند و اعمال می‌شود.

۷. ابزاری - تفسیری - انقادی

۸. جامعه‌شناسی تبیینی با منحصر کردن علم به علوم تجربی که صرفاً موضوعات مادی و محسوس را مطالعه میکند، ارزش‌های انسانی از جمله ارزش‌های سیاسی را که تماماً مادی و محسوس نیستند، قابل مطالعه علمی نمیدانند و ناگزیر با معنازدایی و ارزش‌زدایی از سیاست و قدرت و فروکاستن آنها به پدیده‌های مادی و فاقد معنا، از شناخت واقعی آنها باز میمانند.

۹. طرفداران قشربندی اجتماعی (مدل لیبرال) چنین می‌پندارند که نابرابری‌های اجتماعی نتیجه تفاوت‌ها یا نابرابری‌های طبیعی هستند، بنابراین عادلانه‌اند. آنان با طبیعی دانستن قشربندی اجتماعی، نقش انسانها و جوامع در پدید آمدن و ادامه یافتن آن را نادیده می‌گیرند و تغییر در آن را چندان امکان‌پذیر نمی‌دانند. به علاوه با تأکید بر کارکردهای قشربندی، آن را تأیید و تثبیت می‌کنند.

اندیشمندان اجتماعی که مخالف قشربندی اجتماعی هستند (مدل کمونیستی)، معتقدند که نابرابری‌های اجتماعی، ناشی از تفاوت‌ها و نابرابری‌های طبیعی نیست، بلکه نتیجه روابط سلطه‌جویانه میان انسان‌هاست و باید با آن مبارزه کرد. اینان عدالت اقتصادی را مهم میدانند و معتقدند که با توزیع برابر ثروت، عدالت برقرار خواهد شد. از نظر آنان، مالکیت خصوصی موجب برقراری روابط ظالمانه میان افراد و در نتیجه، نابرابری اجتماعی شده است، بنابراین برای ایجاد برابری، باید مالکیت خصوصی را از میان برداشت.

۱۰. جامعه‌شناسان انتقادی معتقدند گاهی جهان اجتماعی و ساختارهای آن که به دست خود انسانها ایجاد شده‌اند سازندگان خود را زیر سلطه درمی‌آورند. بی‌توجهی به ساختارهای اجتماعی و نادیده گرفتن آنها، به معنای چشم‌پوشی از آثار و پیامدهای مخرب آنهاست؛ زیرا انتقاد از ساختارهای اجتماعی را ناممکن می‌سازد و در نتیجه امکان کنترل آثار مخرب آنها از دست می‌رود.

۱۱. مدل رایج سیاستگذاری هویتی در دوره مدرن، «هماندسازی» بود. همانندسازی به معنای پذیرش ارزش‌ها و سبک زندگی یک گروه توسط سایر گروه‌های جامعه بود؛ به گونه‌ای که همه گروه‌ها همسان شوند.

در دوره پسامدرن، همه آنچه در دوره مدرن پدید آمده بود - از جمله سیاست همانندسازی هویت - مورد نقد قرار گرفت و به جای آن، هویت‌های خرد، محلی و فردی مورد تأکید و توجه قرار گرفت. در این دوره، تکثر، تنوع و حتی بی‌ثباتی و تغییرات مداوم هویتها، مطلوب و وحدت و ثبات و استمرار همراه با آن، نامطلوب پنداشته شد.

۱۲. هیچ فرهنگ و هویتی نمی‌پسندد که موضوع نظریه‌هایی باشد که در زمینه فرهنگی و تاریخی دیگری شکل گرفته‌اند. هر گروه، جامعه و فرهنگی می‌خواهد از چشم خودش به خود بنگرد و نه از چشم دیگران. پیدایش نظریه فمینیستی معاصر، نظریه آفریقایی تبار، نظریه آمریکایی بومی و... در علوم اجتماعی امروز، نتیجه چنین مطالبه و درخواستی‌اند. این گروه‌ها می‌گویند آنچه تا امروز به اسم علوم اجتماعی به مطالعه گروه‌ها، جوامع و فرهنگ‌ها می‌پرداخت، دانشی جهان‌شمول نبود بلکه روایت آن چیزی بود که مردان سفیدپوست اروپایی می‌پنداشتند و هویت زنان، رنگین‌پوستان و غیراروپاییان را نادیده می‌گرفت.

۱۳. رویکردهایی که در بررسی جامعه داشتند. رویکرد ابن خلدون، انتقادی نیست و جامعه شناسی او در مقایسه با جامعه شناسی فارابی محافظه کارانه است.

۱۴. فقه، مسائل اجتماعی را توصیف یا تبیین نمیکند اما درباره چگونگی رفتار اجتماعی مسلمانان و جامعه اسلامی، احکام و قواعدی را مطرح می کند. جامعه اسلامی با استفاده از این شاخه علم اجتماعی خود، رفتارها و هنجارهای اجتماعی را ارزیابی و نقد می نماید و درباره آنها داوری می کند.

۱۵. علوم اجتماعی جهان اسلام از منابع و ابزارهای تجربی برای توصیف و تبیین مسائل اجتماعی استفاده خواهد کرد، ولی تبیین های علمی جهان اسلام به شناخت تجربی محدود نمیشود و از منابع عقلانی و وحیانی نیز استفاده میکنند.

پایه: دوازدهم دوره دوم متوسطه		رشته: ادبیات و علوم انسانی		تعداد صفحه:	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
سئوالات امتحان شبه نهایی درس: جامعه شناسی ۳			تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۲/۱۳		
نام و نام خانوادگی:			ساعت شروع: ۸ صبح		
ردیف	پاسخنامه				نمره
۱	الف: (ص)	ب: (ص)	پ: (غ)	ت: (غ)	۱
هر مورد ۰/۲۵ نمره دارد.					
۲	الف: اصلاح	ب: آشنایی زدایی	پ: معناداری	ت: فرهنگی ای	ث: رتبه‌ای
ج: همانند سازی					
هر مورد ۰/۵ نمره دارد.					
۳	الف (۳-۱)	ج (۳-۲)	الف (۳-۳)	د (۳-۴)	۲
هر مورد ۰/۵ نمره دارد.					
۴	الف: قدرت را بیشتر منفی ارزش گذاری می کردند. (ص ۵۴) ب: زمانی که به نابرابری‌های اجتماعی منجر شود. (ص ۷۳) پ: یکسان کردن نقطه شروع رقابت (ص ۷۷) ت: سبب چندپارگی سیاسی و فرهنگی درون جوامع می شود (ص ۹۱) ث: رفع نیازهای روزمره (ص ۹۹) ج: مشروط کردن حاکمان به عمل در چارچوب مقررات عادلانه مجلس (ص ۱۱۳)				
هر مورد ۰/۵ نمره دارد.					
۵	دانش آموز باید نشان دهد که دانش عمومی پایه و اساس هر دانشی است. (ص ۸) هر جمله‌ای که اهمیت دانش عمومی را براساس رویکرد دوم برساند صحیح است. ۱ نمره دارد.				
۶	دانش آموز اگر بتواند همبستگی و ارتباط میان منابع، ابزار و ارزش‌ها را نشان دهد نمره را دریافت می کند. ۱ نمره دارد. فعالیت (ص ۶۳)				
۷	جامعه شناسی	یوزیتوسیستی	تفهیمی - تفسیری	انتقادی	۱
	عقل	ابزاری	تفسیری	انتقادی	
	دانش	تبیینی	تفسیری	تجویزی و انتقادی	
هر مورد ۰/۲۵ نمره دارد.					
۸	دو مشکل هر کدام ۰/۵ مشکل نخست: سطح توصیف و عدم داوری و مقایسه خوب و بد مشکل دوم: تمرکز بر ذهنیت‌ها قادر به مطالعه وجوه واقعی خارج از ذهن مردم و مستقل از ادراک آنها نیست. (ص ۶۷)				
۹	رویکرد لیبرالی موافق قشر بندی - رویکرد لیبرالی هیچ جامعه‌ای بدون قشر بندی نیست و همیشه بوده و طبیعی است - رویکرد دوم مخالف قشر بندی است - رویکرد دوم و نابرابری‌ها نتیجه روابط سلطه جویانه است - قشر بندی توسط انسان‌ها پدید آمده و تداوم و تغییر آن به دست انسان‌هاست. - رویکرد دوم بر معایب قشر بندی تأکید داشته و خواهان از میان برداشتن آن است. در حالی که رویکرد اول بر ضرورت قشر بندی تأکید دارد. (اگر دانش آموز بتواند دو تفاوت میان دو دیدگاه را نشان دهد نمره کامل را می گیرد)				

	هر مورد ۰/۵ نمره دارد.	
۱	بی توجهی به ساختارهای اجتماعی و نادیده گرفتن آنها به معنای چشم پوشی از آثار مخرب آنها (ص ۸۲)	۱۰
۱	در دوره مدرن از منظر دولت – ملت‌ها و توسط آن‌ها تعریف می‌شود (ص ۸۷) در دوره پسامدرن از منظر گروه‌های اجتماعی مختلف و توسط آنها تعریف می‌شود. (ص ۹۰) هر مورد ۰/۵ نمره دارد.	۱۱
۱	هیچ فرهنگ و هویتی نمی‌پسندد که موضوع نظریه‌هایی باشد که در زمینه فرهنگی و تاریخی دیگری شکل گرفته‌اند. هر گروهی می‌خواهد از چشم خودش به خود بنگرد و نه از چشم دیگران (جمله بندی‌هایی با معانی فوق قابل قبول است) (ص ۹۴)	۱۲
۱	دانش آموز باید بتواند نشان دهد که رویکرد ابن خلدون نسبت به فارابی محافظه کارانه است. ابن خلدون با استفاده از روش تجربی در سطح تبیین مانده و عامل شکل گیری جوامع را نشان می‌دهد و سخنی از نقد و جامعه آرمانی و مدینه فاضله نیست. (جمله بندی‌هایی با معانی فوق قابل قبول است)	۱۳
۱	مسائل اجتماعی را <u>توصیف</u> و <u>تبیین</u> نمی‌کند. <u>احکام و قواعد</u> درباره چگونگی رفتار و ارزیابی و <u>نقد و داوری</u> رفتار (پاراگراف آخر ص ۱۱۰ و ابتدای ۱۱۱) هر واژه کلیدی ۰/۲۵ دارد. با توجه به معنای مشابه « نقد و داوری » و « احکام و قواعد رفتار » دانش آموز به هر کدام اشاره کند نمره را دریافت می‌کند.	۱۴
۱	ص ۱۱۶ دو مورد ۱- علاوه بر ابزارهای تجربی برای توصیف و تبیین از منابع <u>عقلانی و حیانی</u> استفاده می‌کند. (۰/۵ نمره) سپس دانش آموز باید نشان دهد که علوم اجتماعی جهان اسلام در سطح توصیف نمی‌ماند بعد از تبیین به دنبال <u>برون رفت</u> و رسیدن به <u>وضعیت مطلوب</u> است. (۰/۵ نمره) (ص ۱۱۶ دایره آبی دوم و آخر)	۱۵
۲۰	تلاش جادویی است که موفقیت را می‌سازد.	جمع